

Informationsmodulen

Stödjande instruktion för Livsmedelsverket och kommuner

Informationsmodulen ger ett kontrolltidstillägg för kontroll av information och märkning, liksom av spårbarhets- och återkallelserutiner.

Tid för att kontrollera information

Kontroll ska ske av att informationen på förpackningen eller presentationen av livsmedlet är rätt, och att företaget har fungerande spårbarhets- och återkallelserutiner. Men den tid som tilldelats i riskmodulen omfattar inte den kontrollen och ett tidstillägg behövs därför. Tillägget gör att kontroll av märkning kan göras på anläggningar som i övrigt klassas väldigt lågt med avseende på risk.

Dricksvattenföreskrifterna innehåller även informationskrav. Utövaren av en verksamhet ska hålla tillräcklig och aktuell information om den normala dricksvattenkvaliteten tillgänglig för konsumenterna. Det är det närmaste det går att komma en ingrediensförteckning för dricksvatten. Det finns också krav på att konsumenterna ska informeras vid problem. Se 17 och 18 §§ SLVFS 2001:30.

Så bestämmer du kontrolltidstillägget

Informationsmodulen tar hänsyn till om livsmedel förpackas och märks vid anläggningen och var ansvaret för innehållet i informationen ligger. I tabell 9 anges kontrolltidstillägget för verksamheter med olika stort behov av kontroll inom informationsområdet. Tillägget anges i timmar och adderas till den tid som man fick i riskmodulen.

För mycket stora anläggningar som har flera riskklassade verksamheter ges kontrolltidstillägg för varje verksamhet.

Samtliga livsmedelsanläggningar har spårbarhetsansvar. Då behovet av ett kontrolltidstillägg bedöms vara mycket lågt (< 1 timme/år) får kontrollen av spårbarhet genomföras under övrig tilldelad tid.

Tabell 9. *Kontrolltidstillägg i timmar i förhållande till orsak till kontrollbehovet och verksamhetens storlek, samt exempel på verksamheter. Begreppen i tabellen förklaras nedan.*

Orsak till kontrollbehov vid anläggningen	Storlek (se tabell 5 o 6)	Kontroll-tidstillägg (timmar)	Exempel på verksamhet
Utformar märkning samt märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor b - stor	8	<ul style="list-style-type: none"> · Industri utan huvudkontor · Importör som översätter märkning · Butik med egen tillverkning (till exempel matlådor)
	c - mellan d - liten	6	
	e - mycket liten (I) f - mycket liten (II) g - ytterst liten	2	
Utformar märkning men märker/förpackar inte	Oberoende	*	<ul style="list-style-type: none"> · Huvudkontor · Importörer som tar in färdigmärkta livsmedel · Matmäklare
Utformar inte märkning men märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor b - stor	4	<ul style="list-style-type: none"> · Legotillverkning av livsmedel på uppdrag av annan livsmedelsföretagare · Livsmedelsföretagare som tillverkar ett livsmedel men som får färdigt märknings-underlag från ett huvudkontor · Butik med egen tillverkning men med centralt styrd märkning (grillad kyckling/ bake off bröd)
	c - mellan d - liten	3	
	e - mycket liten (I) f - mycket liten (II) g - ytterst liten	1	
Utformar presentation men märker/ förpackar inte livsmedel	Oberoende	1	<ul style="list-style-type: none"> · Fristående restauranger · Cateringverksamhet - E-handel
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel (Dricksvatten)	a - mycket stor b - stor c - mellan d - liten	1	<ul style="list-style-type: none"> · Dricksvatten-anläggningar
	e – mycket liten(I) g – ytterst liten	0	
Utformar inte presentation och märker/förpackar inte	Oberoende	0	<ul style="list-style-type: none"> · Butik med enbart förpackade livsmedel · Franchise-restauranger · Skola med centralt framtagen matsedel · Kyl- och fryshus

* Kontrolltiden anpassas efter behov. Behovet baseras på bland annat hur många olika typer av produktgrupper och storlek på sortiment livsmedelsföretagaren har. Se avsnittet om importörer, huvudkontor, matmäklare och e-handel nedan.

Vad innebär begreppen?

Utforma märkning innebär att ansvara för att ta fram förpackningar, välja design och hur informationen på dessa utformas, det vill säga att ta fram förpackningsunderlag eller liknande. Underlagen kan sedan distribueras inom den egna anläggningen, till andra anläggningar eller till andra livsmedelsföretagare.

Vad är information och märkning?

Ett företag kan förpacka livsmedel utan att utforma märkning. Istället kan ett annat företag ansvara för märkningen, exempelvis vid legotillverkning (se nedan). Företaget som förpackar livsmedel ansvarar då inte för märkningen, men är ändå skyldig att säkerställa att rätt livsmedel märks med rätt uppgifter.

Färdigförpackade livsmedel innebär att fylla eller på annat sätt försluta ett livsmedel i en förpackning. Förpackningen ska helt eller delvis omsluta livsmedlet så att innehållet inte kan ändras utan att förpackningen öppnas eller ändras.

Färdigförpackade livsmedel

Det är den företagare i vars namn livsmedlet säljs, eller som importerar livsmedel, som ansvarar för att märkningen på de färdigförpackade livsmedlen uppfyller kraven i lagstiftningen. I tidigare led kan vissa uppgifter få förekomma i medföljande handling.

Ansvar för information

Presentation av livsmedel kan ske via menyer, matsedlar, skyltar eller motsvarande i restauranger, skolmatsalar, vårdboenden och andra verksamheter där färdiglagad mat serveras.

Så använder du informationsmodulen

Legotillverkning

Vid legotillverkning av livsmedel produceras livsmedel hos en livsmedelsföretagare på uppdrag av en annan företagare. Legotillverkaren kan förpacka livsmedlet i en förpackning med märkning som uppdragsgivaren har utformat. Legotillverkaren kanske då bara ansvarar för att komplettera märkningen med datum, batchnummer och liknande uppgifter. Kontrollbehovet är då lägre hos legotillverkaren jämfört med kontroll vid en verksamhet som utformar märkningen. Att livsmedelsinformationen uppfyller kraven i lagstiftningen har då granskats i ett tidigare led.

Kontroll av en legotillverkare kan exempelvis innebära granskning av rutiner för att säkerställa att rätt ingredienser används, att rätt livsmedel fylls i rätt förpackning, att det blir rätt volym och vikt i förpackningen och att hållbarhetsdatum märks på förpackningen.

Det finns företag som både legotillverkare och tillverkar egna produkter. Dubbel tilläggstid ges då inte utan tilldelas den verksamhet som genererar högst kontrolltidstillägg.

Importörer, huvudkontor, matmäklare och e-handel

Importörer, huvudkontor, matmäklare, e-handel och liknande livsmedelsföretag skiljer sig åt i omfattning och verksamhet och kan vara svåra att klassa.

Livsmedelsföretag som inte fysiskt hanterar livsmedel tilldelas en kort kontrolltid enligt riskmodulen, en timme i riskklass 8. Informations-, märknings och spårbarhetsansvaret är dock ofta stort vid de här verksamheterna. Kontrolltidstillägget får uppskattas utifrån verksamhet och omfattning. Tiden kan sedan justeras årligen utifrån erfarenheter av verksamhetens omfattning och den tid kontrollen verkligt tar.

En verksamhet som hanterar många olika produkter och livsmedelstyper kräver mer tid för kontroll av märkning och spårbarhet än om verksamheten är begränsad. För de verksamheter som själva utformar märkningen påverkas kontrollbehovet även av det.

E-handel kan bedrivas av exempelvis en butik, restaurang eller grossist som använder internet som försäljningskanal. Kontroll ska då göras av informationen som finns på exempelvis hemsidan, i appen eller på den elektroniska marknadsplatsen.

Vad är e-handel?

Franchiseföretag

Det finns företag som inte utformar märkning eller presentation (menyer) av livsmedel, det vill säga de ansvarar inte för någon livsmedelsinformation. Som exempel kan nämnas livsmedelsföretag, exempelvis franchiseföretag, som på ett eller annat sätt är knutna till en organisation som tillhandahåller och styr all märkning och all presentation. Kontrollen av livsmedelsinformationen sker då på huvudkontoret. De här anläggningarna har fortfarande ett spårbarhetsansvar men de tilldelas ingen extra tid för kontrollen. Spårbarhetskontrollen får istället ingå i den kontrolltid som tilldelas anläggningen via riskmodulen.

Senast uppdaterad 30 oktober 2018 Ansvarig grupp LK_Team Uppföljning